

I. POGLAVJE

Pogoji, ki veljajo za vstop plemenjakov v odobrena osemenjevalna središča

- (1) Plemenjaki morajo za vstop v odobreno osemenjevalno središče izpolnjevati naslednje pogoje:
- A. vsaj 28 dni morajo biti v izolatoriju osemenjevalnega središča. V njem so lahko prisotna le goveda, ki imajo enak zdravstveni status;
  - B. izvirati morajo iz črede, ki je uradno prosta tuberkuloze v skladu z 2. oziroma 3. točko II. dela in uradno prosta bruceloze v skladu z 2. oziroma 3. točko III. dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali. Plemenjaki ne smejo izvirati iz čred z nižjim zdravstvenim statusom;
  - C. izvirati morajo iz črede, uradno proste enzooske goveje levkoze v skladu z 2. oziroma 3. točko IV. dela Priloge IV. pravilnika, ki ureja kužne bolezni, ali biti potomci bikovskih mater, ki so negativno reagirali na preiskavo, opravljeno v skladu z navedenima točkama, po odstitvi moških telet od mater. Če so se moška teleta skotila s prenosom zarodkov, pomeni da je bikovska mati prejemnica zarodka. Če tega pogoja ni mogoče izpolniti, semena takih plemenjakov ni dovoljeno dati v promet, dokler ti ne dopolnijo starosti dveh let in dokler ne reagirajo negativno na preiskavo v skladu z 2. točko IV. dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali;
  - D. 28 dni pred nastanitvijo plemenjakov v izolatorij osemenjevalnega središča morajo biti podvrženi testom z negativnimi rezultati, razen glede protiteles na BVD/MD iz podtočke e. te točke:
    - a. za tuberkulozo pri govedu: na intradermalni tuberkulinski test, izveden v skladu s postopkom iz II. a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali,
    - b. za brucelozo pri govedu: na serološki test, izveden v skladu s postopkom iz II. a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali,
    - c. za enzoosko govejo levkozo, na serološki test, izveden v skladu s postopkom iz IV. a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali,
    - d. za IBR/IPV: na serološki test (celotni virus) v krvnem vzorcu, če živali ne izvirajo iz črede ali kmetijskega gospodarstva, prostega IBR/IPV, kakor je opredeljeno v členu 2.3.5.3. Mednarodnega zoosanitarnega kodeksa – OIE, ali če ne izpolnjujejo pogojev iz Priloge III Odločbe Evropske komisije 2004/558/ES (UL L 249, z dne 23. julija 2004, str. 20-25),
    - e. za BVD/MD:
      - test za izolacijo virusa ali test za dokazovanje antigena virusa, in
      - serološki test za ugotavljanje prisotnosti ali odsotnosti protiteles;
  - E. preiskave iz prejšnje točke se lahko opravijo na krvnih vzorcih plemenjakov, zbranih v izolatoriju osemenjevalnega središča. V takem primeru se 28 dnevna izolacija iz točke A tega poglavja ne sme začeti pred datumom vzorčenja. Če plemenjak reagira pozitivno na katerikoli test iz prejšnje točke, ga je treba takoj odstraniti iz izolatorija. Če so plemenjaki v skupinski izolaciji, se obdobje izolacije za preostale živali ne sme začeti, dokler ni odstranjen plemenjak, ki je pozitivno reagiral na kakršnokoli zahtevano preiskavo glede zdravstvenega stanja;

- F. med 28 dnevno izolacijo in vsaj 21 dni po vstopu plemenjakov v izolatorij (vsaj sedem dni pa po vstopu v izolatorij za ugotavljanje prisotnosti povročiteljev *Campylobacter fetus* ssp. *venerealis* in *Trichomonas foetus*) morajo plemenjaki negativno reagirati na vsak naslednji test, razen na test za odkrivanje protiteles za BVD/MD:
- a. za brucelozo pri govedu: na serološki test, izveden v skladu s postopkom iz II. a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali,
  - b. za IBR/IPV: na serološki test (celotni virus) na krvnem vzorcu. Če kateri koli plemenjak pozitivno reagira na test, ga je treba takoj odstraniti iz izolatorija, drugi plemenjaki iz te skupine pa morajo ostati v izolatoriju. Pri njih je treba ponovno opraviti teste, z negativnimi rezultati, ne manj kot 21 dni po odstranitvi pozitivnega(ih) plemenjaka(ov),
  - c. za BVD/MD:
    - na test za izolacijo virusa ali test za dokazovanje antigena virusa, in
    - na serološki test za ugotavljanje prisotnosti ali odsotnosti protiteles.Vsak plemenjak (serološko negativen ali serološko pozitiven) lahko vstopi v osemenjevalno središče, če pri njem ne pride do sero-konverzije, pod pogojem, da je na test pred vstopom v izolatorij reagiral serološko negativno.

Če pride do sero-konverzije, se vse plemenjake, ki ostanejo seronegativni, še naprej zadrži v izolatoriju, dokler v obdobju 21 dni v skupini ne pride več do sero-konverzije. Serološko pozitivnim živalim se lahko dovoli vstop v osemenjevalno središče,
  - d. za *Campylobacter fetus* ssp. *venerealis*:
    - če je plemenjak star do šest mesecev oziroma je bil od te starosti do vstopa v izolatorij nastanjen v istospolni skupini, je potrebno opraviti monotest vzorca izpirka umetne vagine ali vzorca sluznice prepucija,
    - če je plemenjak star šest mesecev ali več in je bil v stiku z govejimi plemenicami pred vstopom v izolatorij, je potrebno opraviti trikratni zaporedni test vzorca izpirka umetne vagine ali vzorca sluznice prepucija v tedenskem razdobju,
  - e. za *Trichomonas foetus*:
    - če je plemenjak star do šest mesecev oziroma je bil od te starosti do vstopa v izolatorij nastanjen v istospolni skupini, je potrebno opraviti monotest vzorca sluznice prepucija;
    - če je plemenjak star šest mesecev ali več in je bil v stiku z govejimi plemenicami pred vstopom v izolatorij, je potrebno opraviti trikratni zaporedni test vzorca sluznice prepucija v tedenskem razdobju;
- G. če je kateri koli od zgornjih testov pozitiven, je treba plemenjaka takoj odstraniti iz izolatorija, preostale plemenjake pa se lahko vključi v osemenjevalno središče v skladu s to prilogo;
- H. preden se prične distribuirati seme plemenjakov, ki so serološko pozitivno reagirali na BVD/MD, je treba na vzorcu semena vsakega plemenjaka opraviti test za izolacijo virusa ali ELISA test za dokazovanje virusnega antigena proti BVD/MD. Če je rezultat pozitiven, je treba takega plemenjaka odstraniti iz osemenjevalnega središča in uničiti vse njegovo seme.

- (2) Vsi testi se morajo opravljati v pooblaščenem laboratoriju.
- (3) Plemenjake je dovoljeno sprejeti v osemenjevalno središče le z odobritvijo veterinarja osemenjevalnega središča. Za vse premike plemenjakov v osemenjevalno središče in iz njega je treba voditi evidenco.
- (4) Na dan vstopa v osemenjevalno središče noben plemenjak ne sme kazati nikakršnih kliničnih znakov bolezni. Vsi plemenjaki morajo biti v 28 dnevni izolaciji ne glede na peti odstavek tega poglavja. Poleg tega morajo plemenjaki uradno izpolnjevati še naslednje pogoje:
- a. da izhajajo iz osemenjevalnih središč, ki so bila vsaj 30 dni po pridobivanju semena prosta slinavke in parkljevke, in v njihovi okolici (polmer 10 km) ni bilo nobenega primera slinavke in parkljevke;
  - b. da so vsaj tri mesece prosti slinavke in parkljevke ter bruceloze;
  - c. da so vsaj 30 dni prosti bolezni govedu, ki jih je obvezno treba prijaviti v skladu s Prilogo III pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali.
- (5) Če so izpolnjeni vsi pogoji iz prejšnjega odstavka tega poglavja in če so bile v zadnjih 12 mesecih opravljene vse rutinske preiskave iz II. Poglavja te priloge, je plemenjake dovoljeno preseliti iz enega odobrenega osemenjevalnega središča v drugega z enakim zdravstvenim statusom, brez izolacije ali opravljenih preiskav, če je preselitev neposredna. Tak plemenjak ne sme priti v neposredni ali posredni stik s parkljarji z nižjim zdravstvenim statusom. Prevozno sredstvo za ta namen pa je treba dezinficirati pred vsako uporabo. Če premik plemenjakov poteka med odobrenimi osemenjevalnimi središči držav članic EU, mora potekati v skladu s tem pravilnikom.

II. POGLAVJE

Rutinske preiskave, ki jih je treba opraviti pri vseh plemenjaki v odobrenem osemenjevalnem središču

- (1) Biki, ki se vključujejo v odobreno osemenjevalno središče, morajo izhajati iz rej oziroma vzrejališč, ki so pod stalno veterinarsko kontrolo in biti pregledani ter prosti bolezni, ki jih določa Poglavje I te priloge.
- (2) Vsi plemenjaki v odobrenem osemenjevalnem središču morajo biti vsaj enkrat letno pregledani na:
- a. tuberkulozo: z intradermalnim monotestom ali z intradermalnim primerjalnim testom po postopku iz II. a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali, pri čemer mora biti rezultat vsakega testa negativen,
  - b. brucelozo: s serološkim testom po postopku iz III.a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali, kjer mora biti titer manjši od 30 IE/mililiter seruma, ali z metodo reakcije vezanja komplementa, kjer mora biti titer nižji od 20 IE/ICFTU (international complement fixation test units) seruma,
  - c. enzootsko govejo levkoko: s serološki testom v skladu s postopkom iz poglavij A in B IV.a dela Priloge IV pravilnika, ki ureja kužne bolezni živali, pri čemer mora biti rezultat vsakega testa negativen,
  - d. infektivni bovinji rinotraheitis in infektivni pustularni vulvovaginitis (IBR/IPV): s testom serumske nevtralizacije ali Elisa testom (celotni virus), pri čemer mora biti rezultat testa negativen,

- e. govejo genitalno kampilobakteriozo v vzorcu prepucionalnega izpirka ali izpirka umetne vagine: s testom imunoflorescence ali kulture kampilobacter fetus, pri čemer mora biti rezultat testa negativen. Pri plemenjakih, ki se po premoru več kot šestih mesecev ponovno uporabijo za pridobivanje semena, je treba opraviti test do 30 dni pred ponovnim začetkom pridobivanja semena,
  - f. govejo trihomonijazo: z mikroskopsko preiskavo in kulturo prepucionalnega izpirka, pri čemer mora biti rezultat testa negativen. Pri plemenjakih, ki se po premoru več kot šestih mesecev ponovno uporabijo za pridobivanje semena, je treba opraviti test do 30 dni pred ponovnim začetkom pridobivanja semena,
  - g. govejo virusno diarejo – mukozno bolezen – Diarrhoea viralis bovim – Morbus mucosae bovim (BVD/MB): s serološkim testom za dokazovanje protiteles, ki se izvede le na serološko negativnih živalih. Če pa postane žival serološko pozitivna, je treba vsak ejakulat te živali, zbran po zadnjem negativnem testu, bodisi zavreči ali na njem opraviti test na prisotnost virusa, z negativnim rezultatom.
- (3) Vse preiskave iz prejšnjega odstavka morajo biti opravljene v pooblaščenih laboratorijih.
  - (4) Če je rezultat katerekoli preiskave iz tega pravilnika pozitiven, s semenom tega plemenjaka ni dovoljeno trgovati v EU, kot tudi ne dajati v promet zalog njegovega semena od zadnjega negativnega rezultata dalje. V promet se lahko da seme, pridobljeno šele potem, ko so rezultati ponovnih preiskav negativni. Izjema velja le za BVD/MD, če je ejakulat semena negativno reagiral na test za dokaz virusa BVD/MD.
  - (5) V primeru iz prejšnjega odstavka ni dovoljeno dajati v promet niti semena ostalih plemenjakov iz takšnega osemenjevalnega središča, če je rezultat katerekoli preiskave iz tega pravilnika pozitiven. V takšnem primeru mora biti seme zamrznjeno in shranjeno v posebnih, vidno označenih posodah za skladiščenje, dokler se ne vzpostavi prvotni zdravstveni status osemenjevalnega središča.